

Genstandene må gerne berøres!

AF INGER KIRSTINE BLADT

I begyndelsen af september måned indviede Aalborg Historiske Museum sit seneste formidlingsprojekt ”Sanseskabe og museums-kasser”. Det foregik med kagemænd, sodavand og fri leg i hele huset. To skoleklasser og deres lærere var inviteret, og de tog godt imod de nye muligheder, der bød sig.

På museet havde vi længe savnet et godt system, som vi kunne tilbyde de mange skolebørn, der kommer her. ”Genstandene må ikke berøres” står der ofte rundt omkring på museerne. Det harmonerer dårligt med vores medfødte trang til at lære om tingene ved at føle, afprøve, lugte og høre. Vi ønskede at gøre det muligt samt på en simpel måde at få lov til at bruge sanserne. Vi udviklede derfor tanken om at få fremstillet nogle ”sanseskabe” med låger, der kunne åbnes, så man kunne tage ting ud for at røre ved dem og afprøve dem. Nogle steder skulle man lugte til ”fortiden”, andre steder skulle der være lyde.

Da Nordjyllands Amt i 2003 oprettede en udstillingspulje, hvor man kunne søge penge til nye formidlings tiltag, øjnede vi straks muligheden for at føre en længe ønsket drøm ud i livet. En projektmedarbejder blev ansat til at arbejde med ideerne og til at holde styr på det hele. Museets dygtige snedker gik i gang med at lave modeller, kopier af gamle redskaber, musikinstrumenter og våben og med at lave nogle fine kasser med låger, der viser, hvad der er bag.

Tre skabe blev det til; et om jernalderen, et om middelalderen og et om industritiden. I jernalderskabet kan man spille ”terre” med astragaler (fodrodsknogler fra får), man kan karte uld, mærke på stof og smykker, studere forskellen på fabriksfremstillet mel og mel kværnet på en stenkværn, føle på redskaber, skrive med runer m.m. I middelalderskabet kan man åbne en låge med ”blyndfattede” ruder og høre munkene synge, man kan lugte til urter, fremsige ave maria med en rosenkrans i hænderne, tage et (plastik-)kranie ud og undersøge det og flere andre ting. I industritidsskabet kan man bl.a. høre en fabriksfløjte, man kan skrive med griffel på en skoletavle og blade i gamle skolebøger, man kan se på gamle håndarbejder, trille med kugler, arbejde på en hestetømme i en strikkelise, kigge ind på et gammeldags lokum og lære lidt om børns arbejde før i tiden.

I hvert af de tre skabe er der 8-9 låger. Lågerne er prydet med udskaarne figurer af træ. På indersiden af lågerne er der forklarende tekster. I rummene bag lågerne er der ting, man kan prøve. Rummene bliver oplyst gennem en gennemskinnelig bagplade. Lydene i skabene fremkommer vha. af et lille apparat, der reagerer på, at lågen åbnes og lukkes. Selve skabene er malet i en neutral grå farve, så de kan indgå stilfærdigt i udstillingerne. Børnene finder dog straks skabene, når de kommer ind i et rum. Skabene er i øvrigt på hjul, så man kan flytte om på dem, og tage dem med på udstillinger - det eneste behov man har, er en stikkontakt.

Til hvert af skabene svarer en skolekasse, der står i museets mødelokale, og som skolelærere og andre interesserede kan få lov til at bruge. Det er også muligt at bestille en rundviser til at instruere i, hvordan man bruger kasserne. Kasserne gør det muligt at fordybe sig og arbejde videre med de ting, som man får en ”smagsprøve” af i sanseskabene. Der er dragter fra hver af de tre perioder, som man kan prøve, der er gulvpuslespil og brætspil, der er kopier af armbrøster, sværd og spyd, stenkværn, cigarmagerbord og meget andet.

Vores målgruppe er først og fremmest børn og nysgerrige voksne, men også andre grupper, der har et andet ”sprog” – eksempelvis fysisk eller psykisk handicappede. Vi håber, at også disse grupper vil tage ideen til sig og ”føle sig vej” gennem historien. I den tid, vi har haft skabene og kasserne, har de været meget populære – og faktisk ganske holdbare!

Genstandene berøres!

